

3. Гавриш Н. С. Використання, відтворення та охорона ґрунтів в Україні: теоретико-правові аспекти: монографія. Одеса: Юрид. л-ра, 2016. 398 с.

4. Волошин Р.В., Заставнюк Л.І. Теоретико-економічні аспекти раціонального використання сільськогосподарських земель в умовах реформування системи земельних відносин. Інноваційна економіка. Тернопіль, ТІ АПВ УААН. 2010. № 4 (18). С. 17-20.

Юлія Грицишин

студентка,

Західноукраїнський національний університет

ХАРАКТЕРИСТИКА ЗЕМЕЛЬНОГО ФОНДУ УКРАЇНИ

Земельний фонд України поділяють на землі сільськогосподарського призначення, землі населених пунктів, землі природоохоронного, оздоровчого, історико-культурного та рекреаційного призначення, землі лісгосподарського призначення, землі водного фонду, землі промисловості, транспорту, зв'язку й енергетики, оборони та іншого призначення, землі церковні.

Протягом двадцяти років відбулося багато змін стосовно земельного фонду України. Не змінив залишилося основна частина земельного фонду це землі сільськогосподарського призначення, тому що вони займають більшу частину земель України.

Землями сільськогосподарського призначення визнаються землі, надані для виробництва сільськогосподарської продукції, здійснення сільськогосподарської науково-дослідної та навчальної діяльності, розміщення відповідної виробничої інфраструктури, у тому числі інфраструктури оптових ринків сільськогосподарської продукції, або призначені для цих цілей.

До земель сільськогосподарського призначення належать:

а) сільськогосподарські угіддя (рілля, багаторічні насадження, сіножаті, пасовища та перелоги);

б) несільськогосподарські угіддя (господарські шляхи і прогони, полезахисні лісові смуги та інші захисні насадження, крім тих, що віднесені до земель інших категорій, землі під господарськими будівлями і дворами, землі під інфраструктурою оптових ринків сільськогосподарської продукції, землі тимчасової консервації тощо).

Землі сільськогосподарського призначення передаються у власність та надаються у користування:

а) громадянам - для ведення особистого селянського господарства, садівництва, городництва, сінокосіння та випасання худоби, ведення товарного сільськогосподарського виробництва, фермерського господарства;

б) сільськогосподарським підприємствам - для ведення товарного сільськогосподарського виробництва;

в) сільськогосподарським науково-дослідним установам та навчальним закладам, сільським професійно-технічним училищам та загальноосвітнім

школам - для дослідних і навчальних цілей, пропаганди передового досвіду ведення сільського господарства;

г) несільськогосподарським підприємствам, установам та організаціям, релігійним організаціям і об'єднанням громадян - для ведення підсобного сільського господарства;

г) оптовим ринкам сільськогосподарської продукції - для розміщення власної інфраструктури.

Землі сільськогосподарського призначення не можуть передаватись у власність іноземцям, особам які не мають громадянства, іноземним юридичним особам також і іноземним державам.

Існує багато правил використання землі для власників ділянок. Основними правилами на мою думку є такі як:

- Громадянам або їх об'єднанням із земель державної або комунальної власності можуть надаватися в оренду земельні ділянки для городництва.

- На земельних ділянках, наданих для городництва, закладання багаторічних плодкових насаджень, а також спорудження капітальних будівель і споруд не допускається.

- На земельних ділянках, наданих для городництва, можуть бути зведені тимчасові споруди для зберігання інвентарю та захисту від непогоди. Після закінчення строку оренди зазначеної земельної ділянки побудовані тимчасові споруди підлягають знесенню власниками цих споруд за їх рахунок.

- Власники земельних ділянок усіх форм власності, розташованих у масиві земель сільськогосподарського призначення, можуть обмінюватися такими земельними ділянками.

- Межі земельних ділянок, розташованих у масиві земель сільськогосподарського призначення, можуть бути змінені у процесі консолідації земель на умовах та в порядку, визначених законом.

В основі звітності Державного земельного кадастру – класифікація Земельного фонду України, близька за змістом до міжнародної, ухваленої ООН. Відповідно до неї, виділяють сільськогосподарські землі, які об'єднують сільськогосподарські та несільськогосподарські угіддя, ліс та інші лісовкриті площі, забудовані, відкриті заболочені землі, радіоактивно забруднені сільськогосподарських угідь, які не використовують у сільськогосподарському виробництві, відкриті землі без рослинного покриву або з незначним рослинним покривом, води, сухі відкриті землі з особливою рослинністю.

Отже, поняття “земельний фонд України” не має легального визначення у ЗК України у зв'язку із використанням поняття “землі України”. Пропонуємо розглядати земельний фонд як сукупність земель всіх форм власності і категорій в межах території України, що включені або підлягають включенню до Державного земельного кадастру.

Список використаних джерел

1. Носік В. В. Право власності на землю українського народу : монографія / В. В. Носік. – Київ : Юрінком Інтер, 2006. – 543 с.

2. Земельний кодекс України від 25 жовтня 2001 р. № 2768-III // Відомості Верховної Ради України. – 2002. – Додаток до № 3–4. – Ст. 2.

3. <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v1988219-07#Text>

4. Стаття ЗЕМЕЛЬНИЙ ФОНД УКРАЇНИ: СУТНІСТЬ ПОНЯТТЯ ТА СТРУКТУРА © Лесько Н. В., 2015

5. http://esu.com.ua/search_articles.php?id=15948

Природно-ресурсове право України : [навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл.] / Е. А. Бавбекова, Л. О. Бондар, Н. С. Гавриш, О. В. Глотова, В. К. Гуревський; ред.: І. І. Каракаш. – К. : Істина, 2005. – 376 с

Андрій Вітровий

к.т.н., доцент,

Західноукраїнський національний університет

Дмитро Дрозд

студент,

Західноукраїнський національний університет

ШЛЯХИ ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ ВИКОРИСТАННЯ ЗЕМЕЛЬНИХ РЕСУРСІВ: ЕКОНОМІКО-ЕКОЛОГІЧНЕ ЗЕМЛЕКОРИСТУВАННЯ

Сучасне сільськогосподарське виробництво потребує формування оптимального взаємозв'язку економіки та екології з метою забезпечення ефективного розвитку агропромислового комплексу. У зв'язку з цим найбільш актуальним стає дослідження способів, що забезпечують економічно ефективно і стійке отримання сільськогосподарської продукції зі збереженням і поліпшенням екологічної обстановки регіону. Таке поєднання можливе в рамках формування економіко-екологічного землекористування.

Економіко-екологічне землекористування відображає рівень розвитку земельних відносин, впливає на стійкість регіонального землекористування і на загальну активність сільськогосподарського виробництва.

У вузькому сенсі економіко-екологічне землекористування - це система економічних і екологічних заходів, що сприяють зниженню витрат виробництва і збереження родючості ґрунтів [1]. У широкому сенсі економіко-екологічне землекористування означає комплекс заходів економічного впливу з застосуванням технологічних прийомів, що сприяють відновленню порушеного потенціалу і якості сільськогосподарських земель і забезпечують економічно ефективно і стійке отримання сільськогосподарської продукції.

Критерієм економіко-екологічної ефективності виробництва сільськогосподарської продукції служить максимізація задоволення суспільного попиту на продукцію, отриману з оптимальними виробничими витратами, при збереженні та відтворенні навколишнього середовища. Такий критерій дозволяє одночасно оцінювати, якою мірою процес виробництва задовольняє суспільні потреби у сільськогосподарській продукції, наскільки дотримуються в галузі